



ועשיתי על אחשתי, "הליכוד" / שהבינו מייד את רימוי הפיקוד:
 בחירות? מדוע? הרי הכל ורוד, אין שמשך אתם שחור? מייד כל אשפי מטבח, "ליכוד" חרדו חרוד — וחיש הפריחו בעיתון סנונית של מודעת בחירות...

יעקב שרת / איש ממאדים מה פתאום?

הרוסקוב

(המשך מעמוד 14)

תני. הוא נזהר שלא להעליב ולא לפגוע באיש. לא נעים לו לסרב לבקשות, אך ימצא דרך להתחמק מלמלא אותן. לעולם, צריך לדעת שמהרגע הראשון הוא נמצא בקרב בלתי-פוסק. המאבקים לא מתרחשים דווקא על-פני השטח. כשפוקדים עליו לעשות כך או אחרת, הוא מסרב מיד באופן אוטומטי, עוד לפני שהאזין לבקשה. לכן כדאי לפנות אליו בעדינות בדרך של התייעצות עימו, או לפחות להשמיע בדרך-אגב את הבקשה. בדרך-כלל עדיף לומר לו, "אל תעשה" כשרוצים שיעשה, זו השיטה הבטוחה ביותר.

כבר בילדותו הוא פסיכולוג קטן, ובימינו היטב את מניעיהם של בני האדם.

ילד קשת

זקוק להמון חברה. בילדותו, הוא לא תמיד מצליח בבית-הספר, אם כי בבגרותו אין כוונתו נמשך ללימודים. שיתוף-הלימוד, והמיסגרת הנוקשה של בית-הספר מנוגדים לאופיו. בשנות-ילדותו בבית-הספר הוא חש עצמו כנידון למאסר-מושך, שיש בו הקלות והפסקות מדי פעם.

קשת קטן משתחרר מתלות בהוריו כבר בגיל צעיר מאוד. על ההורים לתת אמון בילד כזה, לא להגביל אותו, ולתת לו עצמאות כפי שבוודאי ידרוש. קיים בו יושר בסיסי, ואם מנחכים אותו על-פי דרכו, הוא מוצא לו דרכים משלו לאסוף ידע, ולהשלים את השכלתו ביחידות עצמו. הקשת הקטן אוהב להימצא בתנועה מתמדת, לכן טוב שיעסוק בספורט, שחיה או ריקוד.

ילד גדי

ילד גדי מוכר ברצינותו, שקדנותו וצייתנותו. ילד כזה מרגע לידתו תופס את הצד הרצוני שבחיים, ומרגיש שאחרי ריות בדה כלפי העולם מוטלת על כתפיו גזימים רבים סובלים בילדותם, לפעמים בגלל הורים קפדניים שלא מבינים אותם, לפעמים התנאים הכלכליים מדכאים אותם. כאשר הם מתבגרים הם מפצים עצמם על ילדותם בקשה. הם בעלי חוש-קצב מפותח, לכן רצוי שילמדו לנגן, להתעמל או לרקוד. עיסוקיהם אלה יכולים להוסיף רענונות ושימחה לילדותם הקשה. בחברת-הילדים הם חשים עצמם בודדים, אפילו אם הם אלה שמהנהנים את הכיתה. קשה להם להרגיש שייכות, למרות שהם עושים מאמצים רבים להשתלב בחברה.

ילד דלי

ילד דלי מוכר על-פי מבט עיניו ה"מבוגר", וחיובו הקונדסי. אי-אפשר לציין מראש במה הוא עומד להפתיע את הוריו. הוא שייך לסוג הילדים שאחרי הבנים לפרק את הרדיו או את השעון, אך ללא כל כוונה לגרום נזק. הם מבינים עניינים בכל דבר, ורוצים להבין כיצד הוא בנוי. זה ילד שמוקף על-פני-רוב בחברים וידידים מכל הסוגים והגילים. קשה להשתלט על ילד דלי, הוא לא מושח, מתלוצץ עם חבריו ומפריע למונה, כדי להוסיף מעט עניין והיחסי לשעור. אך כאשר המורה מרגיש יאוש או עצב, הוא הראשון שחש בכך, וליפתע יחשב למתחשב מכולם, ואף יעזור להשלים סדר בכיתה.

ילד דגים

ילד דגים חני על-בעולם משלו, ונוטה להיות חולמני. לפי-פירוב הוא מעסיק את עצמו, ושואב שיערה. לוח-זמנים גוד לעצם מהותו. כל יום סדר-הזמנים שלו לעול להיות שונה, והוא ימשיך את ההורה באף על-ידי תכסיסים מתוחכמים מאוד כדי להימנע מכל אחריות. לא רצוי שהורה יהיה קפדן מדי עם ילד דגים, החי בעולם אגדות פרטי משלו. אך יש ללמדו מישמעת, והתייחס מודדות פרקטית עם המציאות. כדאי לעודד את בני דגים לפיתוח הכשרונות האמנותיים, שכן זה יתן פורקן לדימיון הפורה, ויצור הפרדה בין חלום למציאות. חשב במיוחד לדאוג לכך שילד בני דגים לא יאבד את ביטחונו-העצמי.

יבולע ספורטיבית לישראל, אם היא לא תשתף באולימפיאדת לוס-אנג'לס — ואת כל הכספים שחזקה עליה כי תבזבזו על הקרס העצום הזה תוציא באופן מבוקר ותכליתי, ולו בתחום הספורט והחינוך לספורט לשנים, פה בארץ חמדת? אי-פרופו קרקס, הלכתי אצל אנציקלופדיה "אביב" — סוף סוף מדובר ברמה של בני-נעורים — וקראתי כדברים האלה בערך "קרקס":

זירה למופעים ולהצגות. במקורה הרומי, קירקוס, פירוש המילה מסלול עגול. ברומא שימש הקרקס בעיקר למרוצי-סוסים. כן נערכו בו מופעי התגוששות בין חיות ואנשים. מופעי-אדם אלה היו מסוכנים ונסתיימו לעיתים-קרובות במות אדם או חיה, אך הקהל הרומאי התלהב מהן מאוד... מטרת הקרקס להפליא ואף להדהים את הצופים. לכן נבצע הלולייני הרגילים מסוכנים ביותר... הקרקס בצורתו הידועה לנו התפתח במאה ה-18, בעיקר ברוסיה, באיטליה ובספרד... על אף חייהם הקשים של אמני הקרקס מעטים הנוטשים אותו לאחר שנדבקו בחידק' מופעי הראווה באוהל הגדול.

אפילו עין בלתי-מזויינת תבחין, שחידק הקרקס וחידק האולימפיאדה הם אותו חידק.

סעידה!

יומרותי הבוטנאיות מוגבלות מאוד. אודה ולא אבוש, שאיני יודע — ואם ידעתי שיוגיו המדעיים. מקובל עלי כנינו שוטה זה בשפתנו, ומהם סיווגיו המדעיים. מקובל עלי כנינו "סעידה", שפירושו בערבית, "בוקר טוב", אם איני טועה. אכן, כינוי או שם זה יפה לעשב השוטה הזה, המגלה כוח חיות בלתי-ירגילי ואגב, פה המקום להעיר, שהפועל "גלה" בשפתנו הקדושה עמוס משמעים לעיפה — הערה בתוך הערה: שימו לב לחוק הצמידות הנצחית של המלים העבריות, שאפשר לנסחו גם כך: "עמוס" חלקי "לעיפה" שווה "קפה" חלקי "מהביל", אם אתם מבינים למה אני מתכוון — בשפתנו הקדושה, שערך התגליות, אין איש חדל לגלות דעת ולגלות התנגדות ולגלות בטחון ולגלות עוד אלף ואחד דברים, וזה דווקא מחזק את הביטחון, שסוף-סוף יגלו את המשמעות המקורית של המלה, שלא לדבר על גילוי מופוצי רגילים מזה, ומופוצי מרצדים מזה — או שמה אין זה איכפת לאיש? ועד שפנרתי מן המגלים כל דבר, שהם הם אשר גם נהנים מכל דבר — לפעמים הנאות משונות כגון, "כלונני נהנה לגלות כי מכונתו ננבחה" — והם הם אשר גם זוכים בכל דבר — לפעמים זכיות משונות כגון, "פלונני זכה בעונש של מאסר חמש שנים" — הבה אזכיר בהזדמנות חגיגית זאת את הנהנים לגלות את זכותו של כל דבר להיות "בלתי רגיל" ללא פירוש נוסף את התופעה הבלתי-רגילה חיובית או שלילית: "זה בלתי רגיל!" ואתה אמור לדעת הטוב הוא אם רע — עברית חכמה שפה!

ובכן, כמו שאמרת, יפה הכינוי "סעידה!" לצמח השוטה הזה, שכן יאמרו את עליו הירוקים כל-כך עם ערב, כבר יצאו ניצניו מחדש למחרת הבוקר, ואין עצה ואין תבונה נגד ה"סעידה" החצוף והמתרבה הזה אלא בהחלפת כל אדמת גנך או בעבודת "בחר" קשה ומיומנת, שמחלכה גלה את כל פקעותיו הנסתרות של ה"סעידה" הזה — עשרות ומאות פקעות שכאלה, הקשורות זו בזו ברשת מופלאה של שורשים שחרים דקיקים — ותעלן באש.

אולי לא הסברתי את עצמי היטב. מי שיש לו "סעידה" בגנו בוודאי בן לרע, אבל מה על מי שאין לו גן, או יש לו גן שמעולם לא לקה בעשב השוטה הזה? אחזור ואומר איפוא, כי "הסעידה" הזה הוא צמח איום ונורא, גרוע עשרת מונים מן היבילית, וממש יאוש בהלחם בו! אם לא תעשה נגדו דבר, הוא יאכל כל חלקה טובה בגנך, ולעשות פירושו עבודת פרך ממש — ומי נכון לעבוד עבודה של ממש בימינו אלה?

אבל מדוע אני מספר פה על "הסעידה" האימתני הזה בכלל? ובכן, אני חש חובה להעיר לך, כי ה"סעידה" — זה העשב השוטה — עולה כפורח באחרונה בחיבת המדינה. ואל נא תתפוסני במילה. אל הנמשל אני אגיע רק בסוף. כרגע יש לי עניין ב"סעידה" ותו לא. הנה, החלטי אשר-על-הגניתי או אשר-על-הכבישים בעיריית תל-אביב בשתול ולטעת מיני שיחים ואף עצים לאורך איי התנועה, וכסף לא מעט הוצא בוודאי על הבאת אדמה טובה ודשנה אי משם, והנחתה בערוגות האיים הללו, אך מרוב בקיאות לא בחן ולא בדק איש אם אותה אדמה מוכת "סעידה" היא אם לא, ואכן הכשירו וזיבלו ויישרו את השטח, ושתלו ונטעו, והתקינו השקית-קצב בטטטפות — וכבר כוסו אותם איים בשיחיו הירק העז של ה"סעידה" העולה כפורחת ומשגשגת לגבהים בלי-שיעור, עד שעכשו אפילו יעמידו תלשינים שיתלשו מדי ערב את עלי העשב השוטה הזה לכל אורך הכבישים — למחרת הבוקר כבר יציצו וינבטו מחדש, ללא תקנה (כלומר יש תקנה: לעקור הכל ולסלק את כל מערכת ההשקיה והחליף את כל האדמה — בהון עצום ורב).

האחראים לגנון בעיריית תל-אביב, במדינת ישראל — כלום אינם יודעים, "סעידה" מהו? ועוד אך יודעים. מדוע איפוא לא נזהרו מראש בעשב שוטה זה? איך קרה הדבר, שכל הארץ "סעידה"? שאלה: כלום כתוב, "סעידה תתנו לארץ" או "גאולה תתנו לארץ"? כל הכבוד! שתי נקודות! "גאולה", "גאולה" כתוב! וזהו הנמשל.

בידי הבחורצ'יקים

קראתי באיזה עיתון או שמעתי באיזה רדיו, שבאיטליה נתפס אחד בן עשרים ושתיים, החשוד בפיצוץ 80 איש בתונות-הרכבת בבולוניה. הבחורצ'יק הזה — אם אכן הוא עשה זאת, ואם לא הוא, אזי בוודאי בחורצ'יק אחר, שלבסוף גם הוא ייתפס — בוודאי יכה על חטאו, יכניז כי עשה מעשה-נעורתי ללא מחשבה, וכי עכשיו, בעמדו מול המעשה הנורא שעשה, הוא פשוט אינו מסוגל להבין איך היה מסוגל להגיע לכלל הרעיון והביצוע. ממש כשם שהכריזו הבחורצ'יק הזה, מה שמו, אחרי שנתגלה כמחקה חוטפו של אורון ירדן. באמת, מה כבר אפשר לדרוש מבחורצ'יק בן עשרים ושתיים — שיבין לפני מעשה, כי יש מישהו-נעורתי שהם משחקים אסורים, שהם על חשבון מישהו?

מי יודע כמה בחורצ'יקים חביבים שכאלה יש בעולם? יש בארץ, בחורצ'יקים שמתוך שיעמום או מתוך אמונה גדולה — שאלה היא מה גרוע יותר — יהיו נכונים למיני מעשה-נעורתי הכרוכים בהימור חרב-פטר על חייהם הם, על חיי זולתם, על-מנת שרק לאחר מעשה יכירו מתוך הארת פתאום, כי רע הדבר אשר עשו, רע מאוד?

כמה יש כאלה איני יודע. אבל יודע אני גם יודע שמשפרם אינו קטן, ועוד אני יודע איזה גורמים יבקשו להיבנות מהם, למשל בבחירות. ומפחד מכל — כשמדובר במיגור הלאומנות, מורצים הבחורצ'יקים הללו את כל מחסומי הגיל, ומטפסים עד שמונים, אם לא למעלה מזה.

איפה זה התחיל?

נתבקשתי להודיע מטעם מחלקת-מחקר-פיתוח-רעיונות על הקצאת שלוש מילגות לבעלי תואר שני, שירשמו ראשונים לכתבי-עבודות דוקטור בנושאים הבאים:

- * הידרדרות מדיניות-החוץ הישראלית כפונקציה של התרבות שחקני השש-בש והתמעטות שחקני השחמט בחברה הישראלית.
- * הידרדרות תפיסת הביטחון הלאומי בישראל כפונקציה של התרבות משענות-ראש במכוניות קצונת צה"ל.
- * הידרדרות החברה הישראלית כפונקציה של התפשטות נוהג מחיאות-הכפיים הקצובות.

קרקס אולימפי

"חוק יותר, גבוה יותר, מהר יותר" — וכבר אנו מהפני טים. כן, יש מילים ומונחים מהפנטים, כפי שגילו זה מכבר פוליטיקאים ופירסומאים וכרוזי שוק למיניהם: "היום בזול!" "מכירה כללית!" "חדש!" "מאחד", "ירושלים" והרי לכם מבחר יאה. אבל האם "חוק יותר, גבוה יותר, מהר יותר" גם טוב יותר?

מישהו, אי שם בעולם, רץ כך וכך מטרים, בכך וכך שניות, פחות משרץ קודמו. מה זה נותן לי, לך, לו חוץ מערך בידורי חלף? מילא, אילו אותו רץ הגיע למה שהגיע בזכות עצמו, אבל כמה משאבים מדליה מדינות למען הליהט הבידורי הזה — משאבים שאין ספק בחסרונם בתחומי עשייה חברתית, הרווחית, אפילו ספורטיבית, במשמע האמיתי של מושג זה — שחשיבותם רבה יותר לעין ערוך?

מילא, אילו אותו רץ הגיע למה שהגיע מתוך רצונו-הוא, הרי זה עניינו. אבל מי אינו יודע, שארגונים אינטרסנטיים, פוליטיים, מדינתיים, צדים היום ילדות וילדים קטנים, ותוך שיחוד הוריהם בכסף וב"כבוד" מאלפים אותם כחיות-קרקס עד שבגלל חתיכת סוכר בדמות מדליה עשויה מתכת כלשהי נדמה להם שהם אצים רצים, או קופצים, או מתהפכים, או מכים, או דוחקים, או השד יודע מה מתוך רצונם הם!

אין לי כל עניין לעסוק פה בקשר שבין ספורט ופוליטיקה (ספורט, ספורט, אבל כל שיה נרשם לנגינת המנון), אף לא בשאלה האם יפה עשתה ממשלת-ישראל שנמנעה מהשתתפות באולימפיאדת מוסקבה (אני סבור שהיתה זו איוולת שלא להשתתף, ואיוולת כפולה ומכופלת, שוורה ממלכתי כמו הטלוויזיה הממלכתית שלנו גרם בעליל לכך, שישראל כולה השתתפה באורח נרחב ועמוק ביותר באולימפיאדה מוחרמת זאת). מעסיקה אותי הפיכת הספורט לקרקס של להטוטנים מקצועיים על-חשבון משלם המיסים העולמי, אגב הקמת מאפיה ארצית ועולמית של פרנסים ומתפרנסים ושיאנים ונסענים, המסתייעת ביצרים לאומניים מופקקים כדי לקיים את עצמה.

בשל סיבות פוליטיות, שדבר אין להם עם ספורט, ציודתי בהשתתפות ישראל באולימפיאדה. אבל לאחר מעשה אני מעז לשאול: מה הפסדנו ספורטיבית מאי-השתתפות בה? ומה